УДК 657

Штефуник Станіслав Русланович
аспірант кафедри обліку і оподаткування
Західноукраїнського національного університету
Shtefunyk Stanislav
Graduate Student of the Department of Accounting and Taxation
Western Ukrainian National University

Кіндзерський Іван Мирославович
аспірант кафедри обліку і оподаткування
Західноукраїнського національного університету
Kindzerskyi Ivan
Graduate Student of the Department of Accounting and Taxation
Western Ukrainian National University

DOI: 10.25313/2520-2294-2024-7-10117

ОБЛІК ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЗБУТОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

ACCOUNTING OF LOGISTICS COSTS IN THE COMPANYS SALES MANAGEMENT SYSTEM

Анотація. *Вступ. Геополітичні та економічні зміни, які відбуваються у світі та пов'язані із військовим нападом Росії на України призвели до порушення логістичних шляхів та усвідомлення щодо необхідності зміни до підходів в управлінні логістичною діяльністю підприємства. Порушення логістичних шляхів із надходження до підприємств сировини та матеріалів, відвантаження готової продукції спричинило різке зростання вартості логістичного постачання таких матеріальних ресурсів, а також порушень ритмічності їх постачання, яке призводить до подальшого зростання збутових витрат для виробників. Питання достовірного обліку логістичних витрат в системі управління збутовою діяльністю підприємства та їх належна класифікації має соціально-економічне значення та є актуальним для всього сектору споживання.*

Мета. Метою статті є дослідження теоретичних питань організації обліку логістичних витрат, їх класифікації для подальшої оптимізації та ефективного управління такими витратами в системі управління збутовою діяльністю підприємства.

Матеріали і методи. Дослідження базується на нормативно-правових актах з питань забезпечення та відображення бухгалтерських показників із обліку витрат логістичної діяльності підприємства, а також наукових працях вітчизняних та зарубіжних авторів пов'язаних із організацією та обліком логістичної та збутової діяльності. В ході написання роботи використано загальнонаукові методи теоретичного узагальнення та групування з метою дослідження облікової складової витрат на збутову діяльність у собівартості виготовлено ї продукції, їх класифікації та відображення на рахунках обліку, а також логічного узагальнення результатів для формування отриманих в ході дослідження результатів.

Результати. В ході дослідження визначено необхідність впровадження у нормативно-правові документи із організації та забезпечення бухгалтерського обліку, а також оподаткування, науково-обґрунтованого поняття «логістичні витрати» для їх достовірного відображення на рахунках бухгалтерського обліку і фінансовій звітності. Визначено, що розуміння до підходів обліку витрат при їх відображенні на рахунку 93 «Витрати на збут», ставлять питання у економічному змісті твердження назви рахунку, оскільки на цьому рахунку доцільно обліковувати не тільки витрати пов'язані із реалізацією готової продукції та її транспортування кінцевому споживачу, а також пов'язані із простоєм, і на сьогоднішній день збитків від повної втрати чи псування продукції внаслідок дії форс-мажорних обставин. Досліджено, що у логістичній складовій діяльності підприємства, одним із напрямків є використання логістичних складів, тому вважаємо за доцільне, назву синтетичного рахунку 93 «Витрати на збут» доцільно змінити на «Логістичні та супутні витрати», із відповідним їх групуванням за місцями виникнення та економічно і науково-обґрунтованою класифікацією. Таке групування вказує, на доцільність їх обліку на єдиному рахунку, оскільки для окремих груп витрати є подібними за своїм економічним змістом.

Перспективи. Питання організації обліку логістичних витрат, шляхів транспортування товарно-матеріальних цінностей в умовах економічної та військової нестабільності, необхідності забезпечення інформаційної та комерційної таємниці залишаються актуальними та потребують додаткового вивчення в частині відображення облікової інформації щодо проведених логістичних операцій, що дасть змогу удосконалити методику бухгалтерського обліку збутових витрат підприємства в економічно нестабільних умовах.

Ключові слова: *логістична діяльність, збутова діяльність, логістичні витрати, облікове забезпечення діяльності, бухгалтерський облік*

Summary. *Introduction. The geopolitical and economic changes taking place in the world and associated with Russias military attack on Ukraine have led to the disruption of logistics routes and awareness of the need to change approaches to managing the companys logistics activities. Violation of logistics routes from the receipt of raw materials and materials to enterprises, shipment of finished products caused a sharp increase in the cost of logistics supply of such material resources, as well as violations of the rhythm of their supply, which leads to a further increase in sales costs for manufacturers. The issue of reliable accounting of logistics costs in the enterprises sales management system and their proper classification is of socio-economic importance and is relevant for the entire consumption sector.*

Purpose. The purpose of the article is to study the theoretical issues of organizing the accounting of logistics costs, their classification for further optimization and effective management of such costs in the management system of the companys sales activities.

Materials and methods. The research is based on legal acts on the provision and display of accounting indicators from the cost accounting of logistics activities of the enterprise, as well as scientific works of domestic and foreign authors related to the organization and accounting of logistics and sales activities. In the course of writing the paper, general scientific methods of theoretical generalization and grouping were used for the purpose of researching the accounting component of sales activity costs in the cost of manufactured products, their classification and display on accounting accounts, as well as a logical generalization of the results to form the results obtained during the research.

Results. In the course of the study, the need to introduce the scientifically-based concept of «logistics costs» into the regulatory and legal documents on the organization and provision of accounting, as well as taxation, for their reliable reflection in accounting accounts and financial reporting. It was determined that the understanding of cost accounting approaches when they are displayed on account 93 «Sales costs» raises questions about the economic meaning of the statement of the name of the account, since on this account it is appropriate to record not only the costs associated with the sale of finished products and their transportation to the end consumer, as well as related to downtime, and to date damages from total loss or damage to products due to force majeure. It has been investigated that in the logistics component of the enterprise, one of the directions is the use of logistics warehouses, therefore we consider it expedient to change the name of the synthetic account 93 «Sales costs» to «Logistics and related costs», with their corresponding grouping by places of occurrence and economic and scientifically based classification. Such grouping indicates the expediency of their accounting on a single account, since for certain groups the costs are similar in their economic content.

Discussion. The issues of organizing the accounting of logistics costs, the ways of transporting goods and material values in conditions of economic and military instability, the need to ensure information and commercial secrecy remain relevant and require additional study in terms of the display of accounting information regarding the logistics operations carried out, which will make it possible to improve the accounting method of sales costs enterprises in economically unstable conditions.

Key words: *logistics activities, sales activities, logistics expenses, accounting support of activities, accounting.*

Постановка проблеми. Геополітичні та економічні зміни, які відбуваються у світі та пов'язані із військовим нападом Росії на України призвели до порушення логістичних шляхів та усвідомлення щодо необхідності зміни до підходів в управлінні логістичною діяльністю підприємства. Порушення логістичних шляхів із надходження до підприємств сировини та матеріалів, відвантаження готової продукції спричинило різке зростання вартості логістичного постачання таких матеріальних ресурсів, а також порушень ритмічності їх постачання, яке призводить до подальшого зростання збутових витрат для виробників. Оскільки ефективна організація логістичної діяльності будь-якого суб'єкта господарювання покликана на зниження витрат пов'язаних із рухом товарно-матеріальних цінностей та оптимізацію збутової діяльності, питання зростання таких витрат, дослідження шляхів їх зниження в умовах нових економічних реалій є досить актуальним з погляду посилення конкурентної спроможності виробника. Поряд із цим необхідно зазначити, що питання зниження логістичних витрат є питанням не тільки окремо взятого підприємства, а й одним із пріоритетних завдань уряду країни, оскільки зростання таких витрат створює відповідну реакцію виробників та постачальників сировини, матеріалів, продукції на зростання собівартості та ціноутворення кінцевого продукту для споживача. Тому належне забезпечення обліку та класифікації таких витрат має соціально-економічне значення для всього сектору споживання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання оптимізації логістичної діяльності та обліку логістичних витрат підприємства висвітлюється у наукових працях та дослідженнях як науковців облікового спрямування, так і менеджменту, маркетингу та іншими науковцями і практиками економічного напрямку. Так, дослідженню визначення економічного змісту та складу логістичних витрат присвячено праці Є. Крикавського [7], В. Лифаря [8]. Проблемам впровадження логістичних методів та стратегій в управлінні збутовою діяльністю присвячено праці М. Григорака [1], Н. Птиці [13]. Маркетингові підходи до логістики збутової діяльності досліджено у працях Н. Гуржій [2]. Питання класифікації логістичних витрат, як об'єкту обліку та контролю, а також забезпечення їх обліку висвітлено у працях В. Дерія [3] та З. Задорожного [4]. Організації ведення обліку логістичних витрат за центрами відповідальності розглянуто у працях Л. Г. Медвідь [9], О. Фоміна [18].

Поряд із цим, питання організації обліку логістичних витрат, шляхів транспортування товарно-матеріальних цінностей в умовах економічної та військової нестабільності, необхідності забезпечення інформаційної та комерційної таємниці залишаються актуальними та потребують додаткового вивчення в частині відображення облікової інформації щодо проведених логістичних операцій.

Метою статті є дослідження методики та організації обліку логістичних витрат, їх класифікації та забезпечення контролю для подальшої їх оптимізації та ефективного управління такими витратами.

Постановка завдання. Для досягнення визначеної мети необхідно розглянути теоретичні засади організації обліку логістичних витрат, дослідити економічний зміст понять «логістична діяльність», «збутова діяльність», «логістичні витрати», «облікове забезпечення діяльності», обґрунтувати необхідність проведення класифікації логістичних витрат для забезпечення управління збутовою діяльністю з погляду бухгалтерського обліку, а також проаналізувати практику облікового відображення логістичних витрат в системі управління збутовою діяльністю підприємства.

Виклад основного матеріалу. Сучасні підходи до організації ведення бізнесу вимагають від менеджерів та обліковців пошуку новітніх підходів щодо управління діяльністю підприємств. Повномасштабні бойові дії розв'язані Росією на Європейській частині континенту зруйнували і так хиткі економічні відносини між «проєвропейською» частиною світу і Росією та спонукали цивілізовану частину людства до пошуку нових логістичних шляхів до країн Азії. Поряд із цим гібридний вплив Росії на окремі думки європейських політиків викликали непорозуміння на кордонах нашої країни в частині транспортування сировинної та вже готової продукції, що вилилось у страйки на кордонах та їх тимчасове блокування. Такі перепони утворенні у наслідок економіко-військових подій ускладнили ведення бізнесу, і як наслідок призвели до зростання витрат логістичної діяльності підприємств.

Слід зазначити, що логістична діяльність підприємства на думку вчених-економістів у переважній більшості трактується як процес руху товарних, інформаційних та грошових потоків від постачальника до споживача (Н. П. Резнік [14], А. М. Ткаченко [17],). Є. В. Крикавський [7], Н. В. Терентєва [16] притримуються думки, що логістична діяльність стосується всіх процесів руху матеріальних ресурсів та їх переробки у вихідну продукцію, що пов'язують партнерів в логістичному ланцюгу [16].

Аналізуючи наведені твердження щодо сутності логістичної діяльності та збутової діяльності, необхідно вказати, що ці поняття, на нашу думку, у своїй економічні суті схожі, але не є тотожними, оскільки під логістичної діяльністю підприємства необхідно розуміти не виключно рух матеріальних цінностей від постачальника до споживача, а цілий комплекс дій пов'язаних із обслуговування всього виробничого процесу від придбання матеріальних активів, їх постачання, безпосередньо виробничого процесу, маркетингового супроводу на ринку і кінцевої реалізації готового продукту. У той час як збутова діяльність, ми вважаємо, є трохи вужчим поняття, яке необхідно використовувати для операцій пов'язаних виключно із постачанням та реалізацією готового продукту.

Теоретичні підходи до розуміння економічної сутності поняття «збутова діяльність» наведені у наукових працях відображено у табл. 1.

Такий підхід до розуміння логістичної та збутової діяльності підприємства викликає необхідність формування інформаційних даних щодо понесених витрат на логістичну діяльність, оскільки це дозволяє формувати у бухгалтерському обліку інформацію щодо їх вартості при обчисленні собівартості готового продукту, торгівельної націнки, забезпечить прогнозування фінансового результату діяльності [15].

Одним із основних факторів, які на сьогоднішній день мають вплив на формування собівартості продукту є витрати логістичної діяльності, а тому їх правильна і достовірна класифікація є необхідною умовою для достовірного відображення у даних бухгалтерського, податкового та фінансового обліку, і відповідно відображення фінансового результату діяльності підприємства. Нажаль, діюче законодавство, у тому числі і з питань організації та забезпечення ведення бухгалтерського, фінансового чи податкового обліку не передбачає чіткого визначення, що ж таке логістичні витрати. Так, Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій встановлено порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку, проте питання логістичних витрат розбито на частини, які відображаються бухгалтерами на різних рахунка бухгалтерського обліку 9 класу в залежності від класифікації ними таких витрат, зокрема 91 «Загальновиробничі витрати», 92 «Адміністративні витрати», 93 «Витрати на збут», 94 «Інші витрати операційної

Таблиця 1

Теоретичні підходи до розуміння економічної сутності поняття «збутова діяльність»

Автор	Визначення
Терентєва Н.В..	цілеспрямована організаційно-економічна діяльність, направлена на збільшення реалізації товарів та послуг шляхом врахування виробничого потенціалу, технологічного циклу продукції, інноваційної складової діяльності підприємства, маркетингового плану, логістичних зв'язків, механізмів сервісної підтримки, пріоритетів зовнішньоекономічної діяльності підприємства відповідно до стратегічного плану розвитку підприємства, забезпечуючи двосторонній зв'язок підприємства з бізнес-партнерами та бізнес-інфраструктурою
Ткаченко А.М., Севастьянов Р.В.	процес управління комерційним, канальним і фізичним розподілами готової продукції й послуг з метою задоволення попиту споживачів і одержання прибутку
Резнік Н.П.	поєднання адміністративної частини, що включає управління, контроль, направлення, мотивацію, а також логістичної частини, а саме — логістичні процеси та операції — для задоволення організаційних та комерційних цілей окремих структурних одиниць та цілей економіки в цілому
Комеліна О.В.	інтегрований процес управління ресурсними та інформаційними потоками, що забезпечує синхронізацію бізнес-процесів та моделі управління та її складників (планування, організації, мотивації і контролю)
Мостова А.Д., Познякова Т.А.	місце у системі управління, що має підпорядковану управлінню стратегічним розвитком підприємства, спрямовану на формування системи забезпечення, врахування галузевих особливостей, проблем внутрішнього та зовнішнього характеру
Птиця Н.В. Мельник О.С., Мельник О.С.	логістична організація процесів у системі доставки, обробки і розподілу вантажу дає змогу у повному обсязі використовувати весь потенціал системного підходу

Джерело: сформовано авторами на основі джерел [3; 6; 9; 10; 16; 17]

діяльності», 97 «Інші витрати», в залежності від класифікації ними таких витрат [11].

З огляду на наведена, вважаємо за необхідне у нормативно-правовій базі щодо організації ведення та забезпечення бухгалтерського обліку, а також оподаткування ввести науково-обґрунтоване поняття «логістичні витрати» для їх належної класифікації та достовірного обліку на рахунках бухгалтерського обліку і відображення у фінансовій звітності. І хоча всі суб'єкти господарювання, державні службовці та урядовці використовують поняття «логістика», «логістичні витрати», «логістична діяльність», «збутова діяльність», «логістичні центри», однак єдиного підходу до визначення та економічного трактування поняття «логістичні витрати» немає навіть у науковій спільноті, тому їх дослідження та класифікація, розуміння економічного змісту є вкрай актуальним питанням.

Таблиця 2

Економічний зміст категорії «логістичні витрати» наведений у науковій літературі

Автор	Визначення
З. Задорожний, А. Грицишина	складова частина витрат операційної діяльності підприємства, пов'язаних із вивченням ринку запасів, їх закупівлею і складуванням, зберіганням, відвантаженням та зовнішнім транспортуванням
Крикавський Є.	сума витрат на управління та реалізацію логістичних процесів в окреслених межах переміщення матеріальних потоків
Медвідь Л.Г. Воронко Р.М. Редченко К.І.	витрати окремих фаз, процесів, логістичних операцій та їх структурних підрозділів, які займають значну частку у загальних витратах гуртових торговельних підприємств, тобто витратах операційної діяльності, яка постійно зростає
Дерій В., Лукановська І.	витрати на здійснення логістичної діяльності підприємства, які приносять йому відповідну вигоду (дохід) або, деколи, втрати (збиток)
Фоміна О.В., Августова О.О.	вартість різних ресурсів, що пов'язані із будь-якою стадією логістично-постачальницьких операцій (замовлення, закупівлі, транспортування та зберігання) в межах логістичної підсистеми підприємства, через сукупність яких на засадах поєднання матеріального, інформаційного та фінансового потоків здійснюється забезпечення операційної діяльності суб'єктів підприємницької діяльності
Кібік О.М., Хаймінова Ю.В., Чумаченко І.Є.	витрати, які можуть принести економічному агенту вигоду або деколи втрати, тобто у загальних витратах різних бізнес-структур мають певну питому вагу залежно від сфери, масштабів діяльності тощо

Джерело: сформовано авторами на основі джерел [3; 4; 5; 7; 9; 18]

Економічний зміст, який закладено у науковій літературі щодо категорії «логістичні витрати» різними дослідника наведено у табл. 2.

Аналізуючи наведені визначення авторів, на нашу думку, логістичні витрати можна розділити на декілька категорій за місцем їх виникнення, зокрема:

– витрати пов'язані із придбання сировини та матеріалів;
– витрати пов'язані із внутрішньовиробничими процесами;
– витрати пов'язані із реалізаціє готової продукції.

У практиці бухгалтерського та фінансового обліку сума визнаних витрат логістичної діяльності пов'язаних із збутом продукції, товарів, робіт і послуг відображається за дебетом рахунка 93 «Витрати на збут», проте, на нашу думку, така назва та класифікація рахунків бухгалтерського обліку не відповідає сучасним вимогам та потребує часткового уточнення діючих нормативно-правових документів, а також уточнення порядку обліку понесених витрат. Так, розуміння підходів обліку витрат при їх відображенні на рахунку 93 «Витрати на збут», ставлять питання у економічному змісті твердження назви рахунку «витрати на збут», оскільки на цьому рахунку доцільно обліковувати не тільки витрати пов'язані із реалізацією готової продукції та й її транспортування кінцевому споживачу, а й витрати пов'язані із простоєм, і на сьогоднішній день збитки від повної втрати чи псування продукції внаслідок дії форс-мажорних обставин. Також керуючись загально прийнятою методикою обліку до витрат на збут відносять і маркетингові витрати, які відображають на цьому ж синтетичному рахунку [12].

У логістичній складовій діяльності підприємства, одним із напрямків є використання для зберігання товарно-матеріальних цінностей логістичних складів, вважаємо за доцільне, назву синтетичного рахунку 93 «Витрати на збут» доцільно змінити на «Логістичні та супутні витрати», що буде більш повно відповідати економічному змісту та обліку логістичних витрат. Поряд із цим, до вказаного синтетичного

Рис. 1. Групування «логістичних витрат» для цілей бухгалтерського, фінансового та податкового обліку
Джерело: самостійно розроблено авторами

рахунку доцільно відкрити і відповідні аналітичні субрахунки за принципом поділу витрат за місцями їх виникнення, а саме: пов'язані із придбанням та транспортуванням сировини та матеріалів, внутрішньогосподарські витрати пов'язані із внутрішнім переміщенням сировини, матеріалів, готової продукції, товарів та забезпечення їх зберігання, і витрати безпосередньо пов'язані із реалізаціє готової продукції та товарів споживачу, їх просуванням на ринку. З огляду на наведене, вважаємо за доцільне до логістичних витрат віднестися витрати пов'язані із діяльністю підприємства за принципом їх об'єднання за елементами витрат, економічних змістом, місцями виникнення (рис. 1).

Такий облік логістичних витрат дасть чітку інформацію керівництву підприємства щодо сум понесених витрат за місцями їх виникнення для подальшого аналізу та пошуку шляхів їх оптимізації та зниження [5].

Соціально-економічні та військово-політичні умови останніх років призвели до різкого зростання питомої ваги у собівартості продукції всіх видів логістичних витрат, і тому їх оптимізація та пошук шляхів зниження є одним напрямків підвищення конкурентоздатності підприємства при операціях із збуту продукції. Наведене групування логістичних витрат вказує, на доцільність їх обліку на єдиному рахунку, оскільки для окремих груп витрати є подібними за своїм економічним змістом, а тому потребує визнання як окремий об'єкт обліку у нормативно-правовій базі.

Висновки. В ході дослідження організації обліку логістичних витрат в системі управління збутовою діяльністю підприємства визначено необхідність впровадження у нормативно-правові документи із організації ведення та забезпечення бухгалтерського обліку, а також оподаткування науково-обґрунтоване поняття «логістичні витрати» для їх достовірного обліку на рахунках бухгалтерського обліку та відображення у фінансовій звітності. Розуміння підходів обліку витрат при їх відображенні на рахунку 93 «Витрати на збут», ставлять питання у економічному змісті твердження назви рахунку, оскільки на цьому рахунку доцільно обліковувати не тільки витрати пов'язані із реалізацією готової продукції та її транспортування кінцевому споживачу, а також витрати пов'язані із простоєм, і на сьогоднішній день збитків від повної втрати чи псування продукції внаслідок дії форс-мажорних обставин. Враховуючи те, що на сьогоднішній день у логістичній складовій діяльності підприємства, одним із напрямків є використання для зберігання товарно-матеріальних цінностей логістичних складів, вважаємо за доцільне, назву синтетичного рахунку 93 «Витрати на збут» доцільно змінити на «Логістичні та супутні витрати», із відповідним їх групуванням за місцями виникнення та економічно і науково обґрунтованою класифікацією. Таке групування вказує, на доцільність їх обліку на єдиному рахунку, оскільки для окремих груп витрати є подібними за своїм економічним змістом, а тому потребує визнання як окремого об'єкту обліку.

Література

1. Григорак М.Ю. Удосконалення системи класифікаційних ознак логістичної інфраструктури. *Моделювання та інформаційні системи в економіці.* 2019. № 98. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mise_2019_98_10 (дата звернення: 15.03.2024).

2. Гуржій Н.Г. Інтеграційна взаємодія маркетингу та логістики як підґрунтя стратегічного управління збутовою діяльністю підприємств на міжнародному ринку. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство.* 2017. Вип. 11. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/13804 (дата звернення: 15.03.2024).

3. Дерій В., Лукановська І. Облік витрат у системі управління логістичною діяльністю підприємства. *Економічний аналіз.* 2020. № 1(2). С. 24–30. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2020_30_1(2)__5 (дата звернення: 15.03.2024).

4. Задорожний З., Грицишин А. Логістичні витрати та їх класифікація. *Вісник Тернопільського національного економічного університету.* 2017. Вип. 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vtneu_2017_2_11 (дата звернення: 16.03.2024).

5. Кібік О.М., Хаймінова Ю.В., Чумаченко І.Є. Управління логістичними витратами в системі забезпечення сталого розвитку. *Економіка та управління національним господарством.* 2021. Т. 57. doi: https://doi.org/10.32843/infrastruct57-4.

6. Комеліна О.В., Гаманко Р.С. Логістичне управління збутовою діяльністю підприємства: концептуальний підхід. *Економіка і суспільство.* 2017. № 13. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/85.pdf (дата звернення: 10.06.2024).

7. Крикавський Є.В., Похильченко О.А. та ін. Економіка логістики: навч. посібник / за заг. ред. Є.В. Крикавського, О.А. Похильченко. Львів : Видво НУ «Львівська політехніка», 2014. 640 с.

8. Лифар В.В. Прогнозна оцінка створення транспортно-логістичних центрів в регіоні. *Причорноморські економічні студії.* 2019. Вип. 41. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2019_41_31 (дата звернення: 17.05.2024).

9. Медвідь Л., Воронко Р., Редченко К. Класифікація логістичних витрат торговельних підприємств у підсистемі управлінського обліку. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки.* 2022. № 70. doi: https://doi.org/10.36477/2522-1205-2022-70-05.

10. Мостова А.Д., Познякова Т.А. Удосконалення управління розподілом та збутом продукції торговельного підприємства з використанням цифрових технологій. *Академічний огляд.* 2021. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ao_2021_2_7 (дата звернення: 18.05.2024).

11. Плекан У. Процесний підхід до організації обліку логістичних витрат виробничих підприємств. *Галицький економічний вісник.* 2019. № 1. URL: http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/27925 (дата звернення: 15.04.2024).

12. Плиса В., Плиса З., Рудніцькі Я. Бухгалтерський облік логістичних витрат на організацію виробництва та управління ним в обліково-аналітичному забезпеченні мікрологістичної системи. *Соціально-економічні відносини в цифровому суспільстві.* 2022. № 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VUbsNbU_2022_3_6 (дата звернення: 23.05.2024).

13. Птиця Н.В., Мельник О.С., Мельник О.С. Застосування принципів логістичного управління при організації діяльності транспортного підприємства. *Сучасні технології в машинобудуванні та транспорті.* 2023. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ctmbt_2023_1_25 (дата звернення: 23.05.2024).

14. Резнік Н.П., Малукало О.О. Суть та місце менеджменту у сфері логістики. *Український журнал прикладної економіки та техніки.* 2021. Т. 6, № 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ujae_2021_6_3_13 (дата звернення: 23.05.2024).

15. Сисоєв В.В., Корінь М. Логістична підтримка управління збутовою діяльністю підприємства. *Економічний вісник Дніпровської політехніки.* 2024. № 1. URL: https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/78 (дата звернення: 02.07.2024).

16. Терентєва Н.В. Управління збутовою діяльністю в системі управління підприємством. *Ефективна економіка.* 2016. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2016_2_19 (дата звернення: 06.06.2024).

17. Ткаченко А.М., Севастьянов Р.В. Роль збутової логістики в управлінні комерційним, канальним і фізичним розподілами готової продукції. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки.* 2021. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2021_1_35 (дата звернення: 06.06.2024).

18. Фоміна О.В., Августова О.О. Облік логістичних витрат для цілей управління. *Бізнес Інформ.* 2019. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2019_4_42 (дата звернення: 01.07.2024).

References

1. Hryhorak, M., & Ovdiienko, O. (2019). Udoskonalennia systemy klasyfikatsiinykh oznak lohistychnoi infrastruktury [Improvement of the system of classification features of logistics infrastructure]. *Modeliuvannia ta informatsiini systemy v ekonomitsi,* 98. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mise_2019_98_10 [in Ukrainian].

2. Hurzhii, N. (2017). Intehratsiina vzaiemodiia marketynhu ta lohistyky yak pidgruntia stratehichnoho upravlinnia zbutovoiu diialnistiu pidpryiemstv na mizhnarodnomu rynku. [Integrative interaction of marketing and logistics as a basis for strategic management of sales activities of enterprises on the international market] *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu: Seriia: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo,* 11. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/13804 [in Ukrainian].

3. Derij, V., & Lukanovska, I. (2020). Oblik vytrat u systemi upravlinnia lohistychnoiu diialnistiu pidpryiemstva [Cost accounting in the logistics management system of the enterprise]. *Ekonomichnyj analiz,* 1(2). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2020_30_1(2)__5 [in Ukrainian].

4. Zadorozhnyi, Z., & Hrytsyshyn, A. (2017). Lohistychni vytraty ta yikh klasyfikatsiia [Logistics costs and their classification]. *Visnyk Ternopilskoho natsionalnoho ekonomichnoho universytetu,* 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vtneu_2017_2_11 [in Ukrainian].

5. Kibik, O.M., Khajminova, Yu.V., & Chumachenko, I.Ye. (2021). Upravlinnia lohistychnymy vytratamy v systemi zabezpechennia staloho rozvytku **[**Management of logistics costs in the system of ensuring sustainable development**]**. *Ekonomika ta upravlinnia natsionalnym hospodarstvom*, 57. doi: https://doi.org/10.32843/infrastruct57-4 [in Ukrainian].

6. Komelina, O.V., & Hamanko, R.S. (2017). Lohistychne upravlinnia zbutovoiu diialnistiu pidpryiemstva: kontseptualnyj pidkhid **[**Logistics management of the companys sales activities: a conceptual approach**]**. *Ekonomika i suspilstvo,* 13. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/85.pdf [in Ukrainian].

7. Krykavskyi, Ye.V., & Pokhylchenko, O.A. ta in. (2014). Ekonomika lohistyky: navch. posibnyk [Economics of logistics: teaching. manual]. Za zah. red. Ye.V. Krykavskoho, O.A. Pokhylchenko. Lviv: Vydvo NU "Lvivska politekhnika" [in Ukrainian].

8. Lyfar, V. (2019). Prohnozna otsinka stvorennia transportno-lohistychnykh tsentriv v rehioni [Predictive assessment of the creation of transport and logistics centers in the region]. *Prychornomorski ekonomichni studii,* 41. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2019_41_31 [in Ukrainian].

9. Medvid, L., Voronko, R., & Redchenko, K. (2022). Klasyfikatsiia lohistychnykh vytrat torhovelnykh pidpryiemstv u pidsystemi upravlinskoho obliku. [Classification of logistics costs of trade enterprises in the management accounting subsystem] *Visnyk Lvivskoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu. Ekonomichni nauky,* 70. doi: https://doi.org/10.36477/2522-1205-2022-70-05 [in Ukrainian].

10. Mostova, A.D., & Pozniakova, T.A. (2021). Udoskonalennia upravlinnia rozpodilom ta zbutom produktsii torhovelnoho pidpryiemstva z vykorystanniam tsyfrovykh tekhnolohij **[**Improvement of management of distribution and sales of products of a trading enterprise using digital technologies**]**. *Akademichnyj ohliad,* 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ao_2021_2_7 [in Ukrainian].

11. Plekan, U. (2019). Protsesnyj pidkhid do orhanizatsii obliku lohistychnykh vytrat vyrobnychykh pidpryiemstv **[**A process approach to the organization of accounting for logistics costs of production enterprises**].** *Halytskyj ekonomichnyj visnyk,* 1. URL: http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/27925 [in Ukrainian].

12. Plysa, V., Plysa, Z., & Rudnitski, Ya. (2022). Bukhhalterskyj oblik lohistychnykh vytrat na orhanizatsiiu vyrobnytstva ta upravlinnianym v oblikovo-analitychnomu zabezpechenni mikrolohistychnoi systemy **[**Accounting of logistics costs for the organization of production and its management in the accounting and analytical support of the micrologistics system**].** *Sotsialno-ekonomichni vidnosyny v tsyfrovomu suspilstvi,* 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VUbsNbU_2022_3_6 [in Ukrainian].

13. Ptytsia, N., Melnyk, O., & Melnyk, O. (2023). Zastosuvannia pryntsypiv lohistychnoho upravlinnia pry orhanizatsii diialnosti transportnoho pidpryiemstva. [Application of the principles of logistics management in organizing the activities of a transport enterprise]. *Suchasni tekhnolohii v mashynobuduvanni ta transporti,* 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ctmbt_2023_1_25 [in Ukrainian].

14. Reznik, N. (2021). Sut ta mistse menedzhmentu u sferi lohistyky [The essence and place of management in the field of logistics]. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniky,* 6(3). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ujae_2021_6_3_13 [in Ukrainian].

15. Sysoiev, V. V., & Korin, M. (2024). Lohistychna pidtrymka upravlinnia zbutovoiu diialnistiu pidpryiemstva **[**Logistical support for the management of the companys sales activities**].** *Ekonomichnyj visnyk Dniprovskoi politekhniky,* 1. URL: https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/78 784 [in Ukrainian].

16. Terentieva, N. V. (2016). Upravlinnia zbutovoiu diialnistiu v systemi upravlinnia pidpryiemstvom [Management of sales activities in the enterprise management system]. *Efektyvna ekonomika,* 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2016_2_19 [in Ukrainian].

17. Tkachenko, A. M., & Sevastianov, R. V. (2021). Rol zbutovoi lohistyky v upravlinni komertsijnym, kanalnym i fizychnym rozpodilamy hotovoi produktsii [The role of sales logistics in the management of commercial, channel and physical distribution of finished products]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky,* 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2021_1_35 [in Ukrainian].

18. Fomina, O. V., & Avhustova, O. O. (2019). Oblik lohistychnykh vytrat dlia tsilej upravlinnia [Accounting for logistics costs for management purposes]. *Biznes Inform,* 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2019_4_42 [in Ukrainian].